20110609103213001

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार

वर्ष १, अंक ५] सोमवार, एप्रिल १३, २००९/चैत्र २३, शके १९३१ [पृष्ठे १८, किंमत : रुपये १८.००

असाधारण क्रमांक १९

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

दिनांक ७ एप्रिल २००९ रोजी मा. राज्यपालांनी संमती दिलेला महाराष्ट्र विधानमंडळाचा पुढील अधिनियम माहितीसाठी, याद्वारे, प्रसिद्ध करण्यात येत आहे.

ह. बा. पटेल,
सचिव,
महाराष्ट्र शासन,
विधी व न्याय विभाग.

सन २००९ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ११.

(मा. राज्यपालांची संमती मिळाल्यानंतर **"महाराष्ट्र शासन राजपत्रात"** दिनांक १३ एप्रिल २००९ रोजी प्रथम प्रसिद्ध केलेला अधिनियम.)

मुंबई महानगरपालिका अधिनियमात आणखी सुधारणा करण्यासाठी अधिनियम.

१८८८चा मुंबई ३. **ज्याअर्थी,** यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी, मुंबई महानगरपालिका अधिनियमात आणखी सुधारणा करणे इष्ट आहे ; **त्याअर्थी,** भारतीय गणराज्याच्या सत्तावन्नाव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१. (१) या अधिनियमास, मुंबई महानगरपालिका (तिसरी सुधारणा) अधिनियम, २००६, असे म्हणावे. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.

(२) तो, राज्य शासन, **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे नेमून देईल अशा दिनांकास अंमलात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या प्रकरण आठ मधील मालमत्ता कर या शीर्षकाखालील उप शीर्षकाची सुधारणा.

२. मुंबई महानगरपालिका अधिनियम (यात यापुढे ज्याचा निर्देश " मुख्य अधिनियम " असा करण्यात आला आहे) याच्या प्रकरण आठमधील, " बसविण्याजोगे मालमत्ता कर " या उप शीर्षकाऐवजी पुढील उप शीर्षक दाखल करण्यात येईल :— १८८८ चा मुंबई ३.

" पट्टीयोग्य मूल्य किंवा भांडवली मूल्य यावर बसविण्याजोगे मालमत्ता कर. ".

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ यामध्ये कलम १३९अ समाविष्ट करणे.

३. मुख्य अधिनियमाच्या प्रकरण आठ मध्ये, अशा प्रकारे दाखल करण्यात आलेल्या उप शीर्षकानंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

मालमत्ता करांत कोणत्या करांचा समावेश होतो.

" १३९ अ. (१) या अधिनियमान्वये बृहन्मुंबईतील इमारती व जमिनी यांवर बसवण्याजोग्या मालमत्ता करात, पाणीपट्टी, पाणी लाभ कर, मलनिस्सारण कर, मलनिस्सारण लाभ कर, सर्वसाधारण कर, शिक्षण उपकर, पथकर व सुधार आकार यांचा अंतर्भाव असेल.

(२) मालमत्ता कर बसविण्याच्या प्रयोजनासाठी, " इमारत " या शब्दप्रयोगामध्ये, सदनिका, गाळा, युनिट किंवा इमारतीचा कोणताही भाग यांचा अंतर्भाव होतो.

(३) सर्व किंवा कोणतेही मालमत्ता कर श्रेणीत प्रमाणावर लादता येतील.

(४) या अधिनियमात अन्यथा तरतूद केली असेल त्याव्यतिरिक्त, महानगरपालिका, कलम १४०अ अन्वये, इमारतींवर व जमिनींवर त्यांच्या भांडवली मूल्याच्या आधारे कोणतेही किंवा सर्व मालमत्ता कर बसविण्याच्या पद्धतीचा स्वीकार करेपर्यंत, अशा इमारतींच्या व जमिनींच्या पट्टीयोग्य मूल्यावर सर्व मालमत्ता कर बसविणे महानगरपालिकेने चालू ठेवणे हे कायदेशीर असेल. ".

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १४० ची सुधारणा.

४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १४० मध्ये,–

(१) विद्यमान समासटीपेऐवजी, पुढील समासटीप दाखल करण्यात येईल :—

" पट्टीयोग्य मूल्यावर किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्यावर बसविण्याजोगे मालमत्ता कर व ते कोणत्या दरांनी बसविण्याजोगे असतील. " ;

(२) पोट-कलम (१) मध्ये,–

(क) " बृहन्मुंबईतील इमारती व जमिनी " या मजकुराने सुरू होणाऱ्या व " संबोधण्यात येईल " या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी " बृहन्मुंबईतील इमारती व जमिनी यांवर पुढील मालमत्ता कर बसविण्याजोगे असतील " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) खंड (अ) चे उपखंड (एक) व (दोन) आणि खंड (ब) चे उपखंड (एक) व (दोन) यांमध्ये, " पट्टीयोग्य मूल्याच्या " हा मजकूर ज्या ज्या ठिकाणी आला असेल तेथे त्या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, त्यांच्या भांडवली मूल्याच्या " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(ग) खंड (क) मध्ये—

(एक) " त्यांच्या पट्टीयोग्य मूल्याच्या आठ टक्क्यांहून कमी नसेल आणि पन्नास टक्क्यांहून अधिक नसेल " हा मजकूर ज्या ठिकाणी आला असेल तेथे त्या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, त्यांच्या भांडवली मूल्याच्या ०.१ टक्क्यांहून कमी नसेल आणि १ टक्क्याहून अधिक नसेल " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(दोन) " त्यांच्या पट्टीयोग्य मूल्याच्या एक अष्टमांश टक्क्यांहून कमी नसेल आणि पाच टक्क्यांहून अधिक नसेल " हा मजकूर ज्या ठिकाणी आला असेल त्या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, त्यांच्या भांडवली मूल्याच्या ०.०१ टक्क्यांहून कमी नसेल आणि ०.२ टक्क्यांहून अधिक नसेल " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(घ) **स्पष्टीकरण** वगळण्यात येईल ;

(ङ) परंतुक वगळण्यात येईल.

५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १४० नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ यामध्ये कलम १४०अ समाविष्ट करणे.

भांडवली मूल्यावर बसवावयाचे मालमत्ता कर आणि त्यांचा दर.

" **१४०अ.** या अधिनियमांच्या कलम १४० मध्ये किंवा इतर कोणत्याही तरतुदींमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, महानगरपालिकेस कलम १२८ च्या तरतुदींनुसार निर्धारित करता येईल अशा दरांनी अशा दिनांकास आणि त्या दिनांकापासून इमारतींच्या व जमिनींच्या भांडवली मूल्यांच्या आधारे **बृहन्मुंबईतील** इमारतींवर व जमिनींवर मालमत्ता कर बसविण्याची पद्धत स्वीकारण्याचा ठराव महानगरपालिकेला संमत करता येईल :

परंतु, ज्या दिनांकास भांडवली मूल्यावर असा मालमत्ता कर बसविण्यात आला असेल अशा दिनांकास व त्या दिनांकापासून पाच वर्षांच्या कालावधीसाठी, असा कर,—

(एक) निवासी प्रयोजनांसाठी वापरण्यात येणाऱ्या इमारतींच्या बाबतीत, अशा दिनांकाच्या लगतपूर्वीच्या वर्षामध्ये त्यांच्याबाबतीत बसविण्यायोग्य असलेल्या मालमत्ता कराच्या रकमेच्या दुप्पट रकमेपेक्षा अधिक असणार नाही, आणि

(दोन) अनिवासी प्रयोजनांसाठी वापरण्यात येणाऱ्या इमारतींच्या किंवा जमिनींच्या बाबतीत, अशा दिनांकाच्या लगतपूर्वीच्या वर्षांमध्ये त्यांच्याबाबतीत बसविण्यायोग्य असलेल्या मालमत्ता कराच्या रकमेच्या तिप्पट रकमेपेक्षा अधिक असणार नाही :

परंतु, आणखी असे की, कलम १५४ च्या पोट-कलम (१क) अन्वये सुधारित केल्यानंतर निश्चित केलेल्या, कोणत्याही इमारतींच्या किंवा जमिनींच्या भांडवली मूल्याच्या आधारे बसवलेला मालमत्ता कर हा, काहीही झाले तरी, अशा सुधारणा केलेल्या वर्षाच्या लगतपूर्वीच्या वर्षामध्ये देय असलेल्या मालमत्ता कराच्या ४० टक्के इतक्या रकमेहून अधिक असणार नाही :

परंतु असेही की, कलम १४०अ अन्वये मालमत्ता कर बसविण्याकरिता आधारभूत म्हणून भांडवली मूल्याचा स्वीकार केल्याच्या वर्षापासून पाच वर्षांच्या कालावधीकरिता

४६.४५ चौ.मीटर (५०० चौ. फूट) किंवा त्याहून कमी चटई क्षेत्र असलेल्या निवासी इमारतींच्या किंवा निवासी गाळ्यांच्या बाबतीत बसविण्यायोग्य असलेली मालमत्ता कराची रक्कम ही अशा प्रकारे आधारभूत म्हणून भांडवली मूल्याचा स्वीकार केलेल्या वर्षाच्या लगतपूर्वीच्या वर्षामध्ये बसविलेल्या व देय असलेल्या मालमत्ता कराच्या रकमेपेक्षा अधिक असणार नाही.

स्पष्टीकरण.— या कलमाच्या प्रयोजनाकरिता, महापालिका जेव्हा इमारतीच्या भांडवली मूल्याच्या आधारे मालमत्ता कर बसविण्यास सुरुवात करील त्यानंतर अशा करपात्र इमारतींचे मालमत्ता कर प्रत्येक पाच वर्षांच्या कालावधीनंतर सुधारित करण्यात येईल आणि अशा प्रत्येक वेळी बसविण्यात येणारा मालमत्ता कर हा, अशा सुधारणा करण्यात येणाऱ्या लगतपूर्वीच्या वर्षामध्ये देय असलेल्या मालमत्ता कराच्या ४० टक्केहून अधिक असणार नाही. ".

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १४४ ची सुधारणा.

६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १४४ मध्ये ,—

(१) पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

" (२अ) महानगरपालिकेने इमारतींच्या व जमिनींच्या भांडवली मूल्यावर मालमत्ता कर बसविण्याची पद्धत स्वीकारली असेल तर, शासनाकडे निहित असलेल्या व किफायतशीररीत्या भोगवट्यात असलेल्या बृहन्मुंबईतील ज्या इमारतींच्या व जमिनींच्या संबंधात, उक्त माफी दिली गेली नसती तर, केंद्र सरकारकडून किंवा, यथास्थिति, राज्य शासनाकडून सर्वसाधारण कर बसविण्यात आला असता, त्याबाबतीत त्या इमारतींचे व जमिनींचे भांडवली मूल्य हे शासकीय अभिलेखामधील अशा जमिनींच्या किंवा इमारतींच्या पुस्तक मूल्याइतके असेल, आणि असे भांडवली मूल्य पाच वर्षांच्या मुदतीकरिता अंमलात राहील ; मात्र दरम्यान, शासनाकडे निहित असलेल्या बृहन्मुंबईतील इमारतींची व जमिनींची संख्या किंवा व्याप्ती यात मोठ्या प्रमाणात वाढ किंवा घट झाली तर त्या वाढीच्या किंवा घटीच्या प्रमाणातच अशा मूल्यात बदल होईल. " ;

(२) पोट-कलम (३) मध्ये,—

(क) " पट्टीयोग्य मूल्यावर " या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्यावर " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(ख) " पोट-कलम (२) " या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, पोट-कलम (२अ) " हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ यामध्ये कलम १४४अ ऐवजी नवीन कलम दाखल करणे.

७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १४४अ ऐवजी, पुढील कलम दाखल करण्यात येईल :—

मालमत्ता कर देण्याबाबत सवलत.

" **१४४अ.** या अधिनियमात काहीही अंतर्भूत असले तरी, ज्यामध्ये, महानगरपालिकेने किंवा राज्य शासनाने या कलमाच्या प्रयोजनासाठी नेमून दिलेली कोणतीही सामाजिकदृष्ट्या किंवा पारिस्थितीकीय लाभदायक योजना अंमलात आणण्यात येत आहे, अशा इमारतींच्या व जमिनींच्या संबंधात देय असलेल्या मालमत्ता कराच्या संबंधातील सवलत, महानगरपालिका निर्धारित करील अशा मालमत्ता कराच्या टक्केवारीच्या मर्यादेपर्यंत देता येईल. ".

८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १४४ब ऐवजी, पुढील कलम दाखल करण्यात येईल :—

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १४४ब ऐवजी नवीन कलम दाखल करणे.

विवक्षित इमारतींच्या संबंधात कमी केलेल्या दराने मालमत्ता कर बसविण्यासाठी तात्पुरत्या तरतुदी.

"**१४४ब.** कलम १४० किंवा १४०अ मध्ये अथवा या अधिनियमाच्या इतर कोणत्याही तरतुदींमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, मुंबई महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन व नगररचना (सुधारणा) अधिनियम, १९९५ याच्या प्रारंभाचा दिनांक किंवा निवासी प्रयोजनाकरिता वापरण्यात येणाऱ्या जागेचा प्रथमच भोगवटा केल्याचा दिनांक यांपैकी जो नंतरचा असेल त्या दिनांकापासून वीस वर्षांच्या कालावधीमध्ये, राज्य शासन, **राजपत्रातील** अधिसूचनेद्वारे, वेळोवेळी निश्चित करील अशा कमी केलेल्या दरांनी इमारतींवर मालमत्ता कर बसविण्यात येईल आणि निरनिराळ्या कालावधीसाठी व इमारतींच्या निरनिराळ्या वर्गांसाठी निरनिराळे कमी केलेले दर निश्चित करता येतील, मग अशा इमारती अशा प्रारंभापूर्वी किंवा प्रारंभानंतर बांधलेल्या असोत, अशा इमारती पुढीलप्रमाणे असतील :—

१९९६ चा महा. ५.

(अ) महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरणाकडून किंवा महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) अधिनियम, १९७१ अन्वये घोषित करण्यात आलेल्या झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेखाली आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकांकरिता आणि कमी उत्पन्न गटासाठी कमी खर्चात घरे बांधण्याच्या योजनेखाली बांधण्यात आलेल्या इमारती, किंवा

१९७१ चा महा. २८.

(ब) बांधण्यात आलेल्या ज्या इमारतींमध्ये सार्वजनिक गृहनिर्माण (PH) किंवा दाट लोकवस्ती गृहनिर्माण (HDH), बेघरांसाठी गृहनिर्माण (HD) यांसाठी असलेल्या विकास योजनेमध्ये नियतवाटप केलेल्या, नेमून दिलेल्या किंवा राखून ठेवलेल्या भूखंडावर प्रकल्पबाधित व्यक्तींकरिता बांधण्यात आलेल्या गाळ्यांचा भाग आहे आणि ज्या भूखंडांचा महानगरपालिकेने किंवा सार्वजनिक प्राधिकरणाने किंवा मालकाने विकास किंवा पुनर्विकास केला असून ज्यांच्या बाबतीत, बेघरांसाठी गृहनिर्माण योजनेअन्वये किंवा सार्वजनिक गृहनिर्माण वा दाट लोकवस्ती गृहनिर्माण योजनेअन्वये, मालकाने, प्रकल्पबाधित व्यक्तींसाठी नियतवाटप करण्याकरिता किंवा त्या भूखंडावरील विद्यमान भाडेकरूंचे पुनर्वसन करण्याकरिता किंवा अशा व्यक्ती किंवा भाडेकरू या दोघांचे पुनर्वसन करण्याकरिता आणि महानगरपालिकेने हाती घेतलेल्या प्रकल्पांमुळे बाधित झालेल्या व्यक्तींचे पुनर्वसन करण्याकरिता बांधिव क्षेत्रापैकी किमान पन्नास टक्के किंवा, यथास्थिति दहा टक्के बांधिव क्षेत्र महानगरपालिकेकडे मोफत सुपूर्द करणे आवश्यक आहे अशा इमारती ; किंवा

(क) आगीने नष्ट झालेली किंवा कोसळलेली अथवा पाडलेली आणि पुनर्बांधकाम केलेली इमारत ; किंवा

(ड) महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण (MHADA) ; किंवा महानगरपालिका यांनी हाती घेतलेल्या नगर नवीकरण योजनेखाली बांधण्यात आलेल्या उपकरप्राप्त इमारती ; किंवा

(ई) जेथे झोपडपट्टीवासीयांचे पुनर्वसन करण्याकरिता असलेल्या गाळ्यांचा भाग (हिस्सा) आहे अशा, सार्वजनिक प्राधिकरणाच्या मालकीच्या जमिनींवर पुनर्वसन प्रकल्पान्वये बांधण्यात आलेल्या इमारती :

परंतु, यात नमूद केलेल्या कोणत्याही योजनेअन्वये बांधण्यात आलेली कोणतीही इमारत किंवा तिचा भाग यांचा वापर संबंधित प्रकल्पबाधित व्यक्ती किंवा झोपडपट्टीवासी यांच्या पुनर्वसनासाठी, निवासी प्रयोजनाकरिता करण्यात येत नसेल आणि अशी जी इमारत किंवा जो भाग विक्रीसाठी उपलब्ध असेल किंवा वाणिज्यिक प्रयोजनासाठी ज्याचा वापर करण्यात येत असेल अशा कोणत्याही इमारतीच्या किंवा तिच्या भागाच्या संबंधात, कराच्या अशा कमी केलेल्या दराची सवलत उपलब्ध असणार नाही. ".

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १४६ ची सुधारणा.

९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १४६ मधील, पोट-कलम (२) मध्ये,—

(१) खंड (ब) मधील " आणि " हा शब्द वगळण्यात येईल ;

(२) खंड (क) नंतर, पुढील खंड जादा दाखल करण्यात येतील :—

" (ड) जी मालक नाही अशा व्यक्तीने परिवास्तू धारण केली असेल किंवा ती तिचा भोगवटा करीत असेल आणि परिवास्तूच्या मालकाचा ठावठिकाणा निश्चित माहीत नसेल तर अशा धारकाकडून किंवा भोगवटादाराकडून ; आणि

(ई) विकासकाने किंवा मुखत्याराने अथवा कोणत्याही व्यक्तीने परिवास्तू धारण केली असेल किंवा तिचा विकास केला असेल मग-अशा व्यक्तीने कोणत्याही नात्याने ती परिवास्तू धारण केलेली असेल आणि त्यांपैकी प्रत्येकाला त्या परिवास्तूची विक्री करण्याचा अधिकार असेल-किंवा तिने तो संपादित केला असेल तर अशा धारकाकडून, विकासकाकडून, मुखत्याराकडून किंवा, यथास्थिति, त्या व्यक्तीकडून :

परंतु, असा धारक, विकासक, मुखत्यार किंवा व्यक्ती प्रत्यक्ष विक्री होईपर्यंतच असा कर वसूल केला जाण्यास पात्र असेल. ".

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १४७ ची सुधारणा.

१०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १४७ मध्ये,—

(१) पोट-कलम (१) मध्ये " पट्टीयोग्य मूल्य " या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याच्या आधारे बसविण्यात आलेल्या मालमत्ता कराची रक्कम " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(२) पोट-कलम (२) मध्ये " पट्टीयोग्य मूल्य " हा मजकूर ज्या दोन ठिकाणी आला आहे त्या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याच्या आधारे बसविण्यात आलेल्या मालमत्ता कराची रक्कम " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १४८ ची सुधारणा.

११. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १४८ मध्ये " पट्टीयोग्य मूल्य " या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याच्या आधारे बसविण्यात आलेल्या मालमत्ता कराची रक्कम " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १५० ची सुधारणा.

१२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५० मध्ये,—

(१) पोट-कलम (१) मध्ये " आणि " या मजकुराने सुरू होणाऱ्या आणि " नमूद केलेला असेल " या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी, पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :–

" आणि ती सोबत, आयुक्त, स्थायी समितीच्या मान्यतेने वेळोवेळी विहित करील अशी फी जोडलेली असेल आणि त्या नोटिशीमध्ये उक्त नमुन्याप्रमाणे आवश्यक असलेला सर्व तपशील स्पष्टपणे व बिनचूक नमूद केलेला असेल " ;

(२) पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :—

" (३) हस्तांतरित करावयाच्या मालमत्तेच्या संबंधात देय असलेला मालमत्ता कर, अशी नोटीस देण्यापूर्वी पूर्णपणे भरण्यात आला नसेल तर, महानगरपालिका, मालमत्ता कर देण्यास प्रथमत: पात्र असलेल्या कोणत्याही व्यक्तीच्या हक्काच्या हस्तांतरणाची नोंद निर्धारण पुस्तकामध्ये घेणार नाही. ".

१३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५२ मध्ये,— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १५२ ची सुधारणा.

(१) पोट-कलम (१) मध्ये " किंवा रिकाम्या असलेल्या कोणत्याही इमारतीचा पुन्हा भोगवटा करण्यात येईल तेव्हा " या मजकुराऐवजी, " किंवा तिचा भोगवटा करण्यात येईल अथवा पुन्हा भोगवटा करण्यात येईल किंवा त्या संपूर्ण इमारतीच्या किंवा तिच्या भागाच्या वापरकर्त्यामध्ये बदल करण्यात येईल तेव्हा " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(२) पोट-कलम (२) मध्ये, " तारखेपासून जी इमारत " या मजकूराने सुरू होणाऱ्या आणि " मोजण्यात येईल. " या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी, पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :-

" किंवा पुन्हा भोगवटा केल्याच्या किंवा, यथास्थिति, त्या संपूर्ण इमारतीच्या किंवा तिच्या भागाच्या वापरकर्त्यामध्ये बदल झाल्याच्या तारखेपासून मोजण्यात येईल " .

१४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५२ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ यामध्ये कलम १५२अ समाविष्ट करणे.

" **१५२अ.** (१) जो कोणी,— अवैध इमारतीवर शास्ती बसविणे.

(अ) या अधिनियमान्वये किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या इतर कोणत्याही कायद्यान्वये परवानगी न घेता किंवा अशा परवानगीसोबत असलेल्या कोणत्याही शर्तीचे उल्लंघन करून आपल्या जमिनीवर ;

(ब) प्रादेशिक नियोजन व नगररचनेशी संबंधित कायद्यान्वये मान्यता न घेता तयार केलेल्या आपल्या मालकीच्या जागेवर ;

(क) या अधिनियमाची कोणतीही तरतूद किंवा त्याखाली केलेले कोणतेही नियम किंवा उपविधी किंवा हा अधिनियम किंवा असा नियम किंवा उपविधी यांअन्वये वैधरीत्या दिलेला कोणताही निदेश किंवा केलेली मागणी यांचा भंग करून आपल्या जमिनीवर ; किंवा

(ड) या अधिनियमाच्या कोणत्याही तरतुदीचे किंवा त्या त्या काळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्याचा आणि त्याखाली केलेले नियम किंवा उपविधी यांचा भंग करून महानगरपालिका अथवा केंद्र किंवा राज्य शासन, अथवा अशा कोणत्याही शासनाने स्थापन केलेले कोणतेही वैधानिक महामंडळ किंवा संघटना किंवा कंपनी यांच्या मालकीच्या किंवा त्यांनी भाडेपट्ट्याने दिलेल्या कोणत्याही जमिनीवर,

कोणत्याही इमारतीचे किंवा इमारतीच्या भागाचे अवैधरीत्या बांधकाम करील किंवा पुनर्बांधकाम करील, तो, अशा अवैध बांधकामाच्या बाबतीत, त्याच्याविरुद्ध दाखल करता येईल अशा कोणत्याही

कार्यवाहीस बाध न आणता, ते बांधकाम जोपर्यंत अवैध बांधकाम म्हणून राहील तोपर्यंत दरवर्षी अशा इमारतीवर बसवण्यायोग्य असलेल्या मालमत्ता कराच्या दुपटीइतकी शास्ती भरण्यास पात्र असेल :

परंतु, असा कर व शास्ती बसविणे व ती गोळा करणे, यांचा, असे अवैध बांधकाम किंवा पुनर्बांधकाम, ते अस्तित्वात असेतोपर्यंतच्या कोणत्याही कालावधीसाठी ते अवैध बांधकाम किंवा पुनर्बांधकाम विनियमित झाले आहे असा अन्वयार्थ लावला जाणार नाही मग असा कालावधी कितीही असो.

(२) पोट-कलम (१) अन्वये देय असलेली शास्ती, ही जणू काही अशी शास्तीची रक्कम ही या अधिनियमाच्या अशा व्यक्तींकडून देय असलेली मालमत्ता कराची रक्कम असल्याप्रमाणे निर्धारित करण्यात व गोळा करण्यात येईल.'' .

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १५४ ची सुधारणा.

१५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५४ मध्ये,—

(१) समासटीपेमध्ये '' पट्टीयोग्य मूल्य '' या मजकुरानंतर, '' किंवा भांडवली मूल्य '' हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(२) पोट-कलम (१) नंतर, पुढील पोट-कलमे समाविष्ट करण्यात येतील :—

'' (१अ) मालमत्ता कर आकारणीयोग्य असलेल्या कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनिचे भांडवली मूल्य निश्चित करण्यासाठी, आयुक्त, मुंबई मुद्रांक अधिनियम, १९५८ च्या तरतुदींन्वये तयार केलेले मुंबई मुद्रांक (संपत्तीचे वास्तविक बाजार मूल्य ठरवणे) नियम, १९९५ अन्वये, तयार केलेल्या व त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या मुद्रांक शुल्क सिध्द गणकामध्ये दर्शवलेले कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे मूल्य लक्षात घेईल अथवा जिचे भांडवली मूल्य निर्धारित करणे आवश्यक आहे अशी इमारत किंवा जमीन ज्या क्षेत्रातील असेल अशा कोणत्याही विशिष्ट क्षेत्रातील मालमत्तांचे मूल्य मुद्रांक शुल्क सिध्द गणकामध्ये दाखविण्यात आले नसेल तर त्याबाबतीत आयुक्तास, अशा इमारतीचे किंवा जमिनीचे बाजार मूल्य आधारभूत मूल्य म्हणून, विचारात घेऊन, तसेच पुढील घटक देखील विचारात घेऊन तिचे भांडवली मूल्य निश्चित करता येईल :--

१९५८ चा मुंबई ६०.

(अ) जमिनीचे स्वरूप व प्रकार आणि इमारतीची संरचना,

(ब) जमिनीचे क्षेत्र किंवा इमारतीचे चटई क्षेत्र,

(क) वापरकर्ता प्रवर्ग म्हणजे (एक) निवासी, (दोन) वाणिज्यिक (दुकाने, [मॉल] किंवा तत्सम), (तीन) कार्यालये, (चार) हॉटेल (चार तारांकितपर्यंत), (पाच) हॉटेल (चार तारांकितपेक्षा अधिक), (सहा) बँका, (सात) उद्योग व कारखाने, (आठ) शालेय व महाविद्यालयीन इमारत किंवा शैक्षणिक प्रयोजनांसाठी वापरण्यात येणारी इमारत, (नऊ) मॉल, आणि (दहा) वरीलपैकी कोणत्याही प्रवर्गांमध्ये समाविष्ट नसलेली अन्य कोणतीही इमारत किंवा जमीन,

(ड) इमारत किती वर्ष जुनी आहे, किंवा

(ई) पोट-कलम (१ब) अन्वये केलेल्या नियमांद्वारे विहित करण्यात येतील असे अन्य काही घटक.

(१ब) आयुक्त, पोट-कलम (१अ) अन्वये भांडवली मूल्य निश्चित करण्याच्या प्रयोजनाकरिता स्थायी समितीच्या मान्यतेने, इमारतींच्या किंवा जमिनींच्या प्रवर्गाच्या तपशिलांच्या बाबतीत आणि अशा विविध प्रवर्गांना द्यावयाच्या बहुविध भारांकाच्या बाबतीत (weightage by multiplication), नियम तयार करील.

(१क) कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनीचे पोट-कलम (१अ) अन्वये निश्चित केलेले भांडवली मूल्य दर पाच वर्षांनी सुधारित करता येईल :

परंतु, आयुक्तास, कारणे लेखी नमूद करून, उक्त पाच वर्षांच्या कालावधीत, कोणत्याही वेळी, कोणत्याही इमारतीचे किंवा जमिनींचे भांडवली मूल्य सुधारित करता येईल आणि तदनुसार, तो, कलम १६७ अन्वये, अशा इमारतींच्या किंवा जमिनींच्या संबंधात, निर्धारण पुस्तकात सुधारणा करील. " ;

(३) पोट-कलम (२) मध्ये, " पट्टीयोग्य मूल्यात " या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्यात " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(४) पोट-कलम (३) वगळण्यात येईल.

१६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५५ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये,— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १५५ ची सुधारणा.

(क) " पट्टीयोग्य मूल्य " या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(ख) खंड (ब) ऐवजी, पुढील खंड दाखल करण्यात येईल :—

" (ब) अशा इमारतीच्या किंवा जमिनीच्या अथवा तिच्या कोणत्याही भागाच्या संबंधात, कलम १५४ च्या, पोट-कलम (१अ) च्या खंड (अ) ते (ई) मध्ये नमूद केलेल्या सर्व किंवा कोणत्याही बाबींसंबंधातील तपशील. ".

१७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५६ मध्ये,— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १५६ ची सुधारणा.

(१) " आयुक्त " या मजकुराने सुरू होणाऱ्या आणि " नोंद करील " या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी, पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

" आयुक्त, स्थायी समितीच्या मान्यतेने नियमांद्वारे त्यास विहित करता येईल अशा नमुन्यात व अशा रीतीने एक पुस्तक ठेवील आणि अशा पुस्तकाला " निर्धारण पुस्तक " असे संबोधण्यात येईल आणि त्यात प्रत्येक सरकारी वर्षी पुढील गोष्टींची नोंद करील, " ;

(२) खंड (ब) मध्ये " पट्टीयोग्य मूल्य " या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(३) खंड (ड) ऐवजी, पुढील खंड दाखल करण्यात येईल :—

" (ड) जर अशी कोणतीही इमारत किंवा जमीन तिच्यावर सर्वसाधारण कर निर्धारित केला जाण्यास पात्र नसेल तर किंवा तिला मालमत्ता कराच्या रकमेतून पूर्णपणे किंवा यथास्थिति, अंशत: सूट दिली असेल तर, अशा अपात्रतेचे किंवा, यथास्थिति, सूट देण्याचे कारण ; " ;

(४) खंड (ई) मध्ये, " पट्टीयोग्य मूल्याच्या " या मजकुरानंतर " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याच्या " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १५७ ची सुधारणा.

१८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५७ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये "कलम २४ च्या तरतुदींखाली" या मजकुराऐवजी "प्रशासकीय प्रयोजनांसाठी" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १६० ची सुधारणा.

१९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६० मधील, पोट-कलम (२) मध्ये, "घोषणाफलक लावून" या मजकुरानंतर "किंवा आयुक्तास योग्य वाटेल अशा इलेक्ट्रॉनिक माध्यमासह इतर कोणत्याही पद्धतीने" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १६२ ची सुधारणा.

२०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६२ मधील,—

(१) पोट-कलम (१) मध्ये,—

(क) "पंधरा दिवसांच्या" या मजकुराऐवजी "एकवीस दिवसांच्या" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) "पट्टीयोग्य मूल्याविरुद्ध" या मजकुरानंतर "किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याविरुद्ध" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(२) पोट-कलम (२) मध्ये,—

(क) "पट्टीयोग्य मूल्य" या मजकुराऐवजी "पट्टीयोग्य मूल्य किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) "पंधरा दिवसांच्या" या मजकुराऐवजी "एकवीस दिवसांच्या" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १६३ ची सुधारणा.

२१. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६३ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, "पट्टीयोग्य मूल्याच्या" या मजकुरानंतर "किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याच्या" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १६६ ची सुधारणा.

२२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६६ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, "पट्टीयोग्य मूल्यांना" या मजकुरानंतर "किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्यांना" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १६७ ची सुधारणा.

२३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६७ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, "पट्टीयोग्य मूल्यांत" या मजकुरानंतर "किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्यांत" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १६९ ची सुधारणा.

२४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६९ मधील, पोट-कलम (१) मधील, खंड (एक) मध्ये, "पट्टीयोग्य मूल्याच्या" या मजकुरानंतर "किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याच्या" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

२५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १७० मधील, पोट-कलम (१) मधील, खंड (एक) मध्ये, " पट्टीयोग्य मूल्याच्या " मजकुरानंतर " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याच्या " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १७० ची सुधारणा.

२६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १७२ मध्ये, " कलमे १६९ ते १७१ (सर्वांचा समावेश करून) " या मजकुराऐवजी " कलमे १६९ व १७० (दोन्ही धरून) " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १७२ ची सुधारणा.

२७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १७३ ब नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :--

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ मध्ये कलम १७३बअ समाविष्ट करणे.

" १७३ बअ. कलम १४०अ अन्वये मालमत्ता कर बसविण्यासाठी, भांडवली मूल्याचा आधारमूल्य म्हणून स्वीकार केल्याच्या दिनांकास व त्या दिनांकापासून, कलम १७३ब च्या तरतुदी अंमलात असण्याचे बंद होईल. ".

कलम १७३ ब अंमलात न राहणे.

२८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १७९ मध्ये, " अर्जदारास कलम २०० खाली दिलेले बिल अर्जासोबत पाठविले नसेल तर " या मजकुराऐवजी, " अर्जदारास कलम २०० खाली दिलेल्या बिलाची रक्कम चुकती केल्याची मूळ पावती किंवा त्यासंबंधीचा कोणताही वैध पुरावा अर्जासोबत जोडला नसेल तर " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १७९ ची सुधारणा.

२९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १९१ ई मधील, पोट-कलम (३) मध्ये, " अनुसूची ग १ " या मजकुराऐवजी " अनुसूची ग " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १९१ ई ची सुधारणा.

३०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १९५ ई मधील, पोट-कलम (१) मध्ये,—

(१) " जादा कर " या मजकुराने सुरू होणाऱ्या आणि " प्रमाणात बसवता येईल " या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी, पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

" किंवा, यथास्थिति, महानगरपालिका निर्धारित करील अशा त्यांच्या भांडवली मूल्याच्या टक्केवारीच्या दराने जादा कर (ज्याचा यापुढे " शिक्षण उपकर " असा उल्लेख केला आहे) बसविता येईल " ;

(२) परंतुकामधील, खंड (क) मध्ये, " पट्टीयोग्य मूल्य " या मजकुरानंतर " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १९५ ई ची सुधारणा.

३१. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १९५ फ मधील, पोट-कलम (२) मध्ये,—

(१) " पट्टीयोग्य मूल्यावर " या मजकुरानंतर " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्यावर " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(२) " पोट-कलम (२) " या मजकुरानंतर " किंवा पोट-कलम (२अ) " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १९५ फ ची सुधारणा.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १९५ ग ची सुधारणा.

३२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १९५ग मधील, पोट-कलम (१) मध्ये,—

(१) " अधिक नसलेल्या दराने " या मजकुरानंतर " किंवा, यथास्थिति, त्याच्या भांडवली मूल्याच्या टक्केवारीच्या दराने " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(२) परंतुकामधील, खंड (क) मध्ये, " पट्टीयोग्य मूल्य " या मजकुरानंतर " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम १९७ ची सुधारणा.

३३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १९७ मध्ये, " मालमत्ता करांपैकी " या मजकुरापूर्वी " कलम २०० खाली दिलेल्या बिलामध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे, " हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २०१ ची सुधारणा.

३४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २०१ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये " तीन " हा शब्द वगळण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ यामध्ये कलम २०२ ऐवजी नवीन कलम दाखल करणे.

३५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २०२ ऐवजी पुढील कलम दाखल करण्यात येईल :—

बिलाच्या न दिलेल्या रकमेवर.

" **२०२.** उपरोक्तप्रमाणे दिलेले असेल अशा बिलामध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे पहिल्या सहामाही कराची रक्कम, बिल दिल्याच्या दिनांकापासून तीन महिन्यांच्या आत भरावयाची असेल आणि बिलामध्ये विनिर्दिष्ट केल्याप्रमाणे दुसऱ्या सहामाही कराची रक्कम, प्रत्येक वर्षाच्या ३१ डिसेंबरपूर्वी भरावयाची असेल; आणि जर, कराची रक्कम भरण्यास पात्र असलेल्या व्यक्तीने उपरोक्तप्रमाणे आवश्यक असल्याप्रमाणे कराची रक्कम भरली नाही तर, अशी अदत्त कराची रक्कम किंवा त्या रकमेचा भाग यांव्यतिरिक्त, त्याने ज्या दिनांकापर्यंत असा कर भरावयाचा होता, त्या शेवटच्या दिनांकानंतर प्रत्येक महिन्यासाठी किंवा त्याच्या भागासाठी अशा कराच्या दोन टक्के इतकी रक्कम, शास्ती म्हणून भरण्यास तो जबाबदार असेल आणि बिलाची पूर्ण रक्कम देईपर्यंत अशी शास्ती भरण्यास तो जबाबदार असण्याचे चालू राहील :

परंतु, मुंबई महानगरपालिका (तिसरी सुधारणा) अधिनियम, २००६ याच्या प्रारंभाच्या दिनांकापूर्वी, २००९ चा
या अधिनियमान्वये ज्यासाठी बिल देण्यात आले आहे, असा कोणताही मालमत्ता कर पूर्णपणे किंवा महा.
अंशतः अदत्त राहिला असेल आणि कलम २०७अ अन्वये त्यावर कोणतीही शास्ती बसवलेली नसेल, ११.
त्याबाबतीत, ज्या व्यक्तीने असा कर भरलेला नाही ती व्यक्ती, ज्या दिनांकास व ज्या दिनांकापासून शास्ती बसविली जाऊ शकत होती परंतु ती बसविण्यात आलेली नाही, अशा दिनांकास व दिनांकापासून, या कलमाअन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे, शास्ती भरण्यास जबाबदार असेल .".

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २०३ ची सुधारणा.

३६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २०३ मध्ये,—

(१) पोट-कलम (१) मध्ये,—

(क) "उक्त कर" या मजकुराने सुरू होणाऱ्या, आणि "पुरेसे कारण दाखवले नाही" या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी, पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

"जो कर भरण्यासाठी जिला बिल देण्यात आले आहे आणि जिच्यावर या अधिनियमाच्या तरतुदींअन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे शास्ती किंवा व्याज अथवा या दोन्हींसह कर भरण्याचे दायित्व आहे, अशा व्यक्तीने असा कर व त्यासोबत अशी शास्ती किंवा व्याज किंवा दोन्ही भरली नाही" ;

(ख) "किंवा कर कोणत्याही वाहनाच्या" या मजकुराने सुरू होणारा व "विकून वसूल करता येईल" या मजकुराने संपणारा मजकूर वगळण्यात येईल ;

(२) पोट-कलम (२) ऐवजी, पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :—

"(२) ज्या व्यक्तीवर, तिला देण्यात आलेल्या बिलानुसार कर भरण्याचे दायित्व असेल अशा व्यक्तीने, या अधिनियमाच्या तरतुदींअन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे, कर भरला असेल परंतु कराच्या न भरलेल्या रकमेवर देय असेल त्याप्रमाणे, शास्तीची किंवा व्याजाची अथवा दोन्ही रकमा संपूर्णपणे किंवा अंशतः भरल्या नाहीत तर, अशा अदत्त रकमेबद्दल, जणू अशी रक्कम कराबद्दल देय असल्याप्रमाणे व त्याच रितीने, आयुक्त, अनुसूची "जे" च्या नमुन्यात, अधिपत्र योग्य त्या फेरफारांसह काढू शकेल." ;

(३) पोट-कलम (३) मध्ये,—

(क) "कराची येणे रक्कम, वसुलीच्या सर्व व्ययासह" या मजकुराऐवजी, "कराची, तसेच शास्तीची किंवा व्याजाची अथवा दोन्हींची, व वसुलीच्या सर्व व्ययासह एकत्र भरावयाची असलेली येणे रक्कम, कोणतीही असल्यास," हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) "१५ दिवसांच्या आत" या मजकुराऐवजी, "२१ दिवसांच्या आत" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(४) पोट-कलम (४) ऐवजी, पुढील पोट-कलम दाखल करण्यात येईल :—

"(४) असा आदेश मालमत्तेच्या कोणत्याही ठळक भागी व महानगरपालिका कार्यालयाच्या कोणत्याही ठळक भागी लावून, तसेच उक्त मालमत्ता ही राज्य शासनाला महसूल देणारी जमीन असेल तेव्हा, जिल्हाधिकाऱ्याच्या कार्यालयात लावून उद्घोषित केला जाईल.".

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २०५ ची सुधारणा.

३७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २०५ मध्ये, " आणि वाहने किंवा जनावरे " हा मजकूर वगळण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २०६ ची सुधारणा.

३८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २०६ मध्ये, पोट-कलम (२) मधील, " लिलावाने " या मजकुरानंतर, " किंवा मोहोरबंद बोली मागवून लिलावाने " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याचे कलम २०७ अ वगळणे.

३९. मुख्य अधिनियमाचे कलम २०७अ वगळण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २०८ ची सुधारणा.

४०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २०८ मध्ये, " निकटपूर्ववर्ती " या मजकुराने सुरू होणाऱ्या आणि " द्यावयाची शास्ती याच्या " या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी, पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

" कलम २०२ अन्वये द्यावयाची कोणतीही शास्ती किंवा कलम २०७ अन्वये आकारता येण्याजोगी कोणतीही फी किंवा मुंबई महानगरपालिका (तिसरी सुधारणा) अधिनियम, २००६ च्या प्रारंभापूर्वी अस्तित्वात असलेल्या कलम २०७अ अन्वये द्यावयाची शास्ती, यांच्या ". २००९ चा महा.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २०९ ची सुधारणा.

४१. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २०९ मध्ये,—

(१) पोट-कलम (१) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

" (१अ) पोट-कलम (१) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, कलम १४०अ अन्वये मालमत्ता कर बसविण्याकरिता, भांडवली मूल्य आधार—मूल्य म्हणून स्वीकृत केल्याच्या दिनांकास किंवा दिनांकापासून, परंतु या अधिनियमाच्या इतर तरतुदींस अधीन राहून, आयुक्तास, उक्त परिवास्तूच्या अशा भोगवटादारावर मालमत्ता कराच्या रकमेकरिता बिल बजावता येईल किंवा अशा परिवास्तूचे दोन किंवा अधिक भोगवटादार असतील तर, त्यापैकी प्रत्येकावर भांडवली मूल्यावर आधारित कराच्या संपूर्ण रकमेसाठी देय असलेल्या रकमेच्या भागाकरिता, उक्त परिवास्तूच्या संबंधात भांडवली मूल्यावर आधारित कराच्या एकूण रकमेशी, एक किंवा अनेक भोगवटादारांच्या परिवास्तूच्या अशा भागासाठी असलेल्या भांडवली मूल्याच्या, त्याच प्रमाणात देय असलेल्या रकमेकरिता बिल बजावता येईल." ;

(२) पोट-कलम (२) मधील " पंधरा दिवसांच्या आत " या मजकुराऐवजी, " तीस दिवसांच्या आत " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(३) पोट-कलम (३) मध्ये " एका वर्षापेक्षा अधिक कालावधीपासून येणे राहिली असेल, किंवा " हा मजकूर वगळण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २०९अ ची सुधारणा.

४२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २०९अ मध्ये,—

(१) पोट-कलम (१) मध्ये,—

(क) " ज्या भाड्याच्या रकमेचा अंदाज करण्यात आला असेल त्या रकमेचे " या मजकुरानंतर " किंवा, यथास्थिति, निश्चित केलेल्या भांडवली मूल्यावर आधारित कराच्या रकमेचे " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(ख) "अंदाजलेल्या एकूण भाड्याच्या रकमेशी" या मजकुरानंतर, "किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्यावर आधारित कराच्या रकमेशी" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(२) पोट-कलम (२) मध्ये "पंधरा दिवसांच्या आत" या मजकुराऐवजी, "तीस दिवसांच्या आत" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

४३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २०९ब मध्ये,— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २०९ब ची सुधारणा.

(१) पोट-कलम (१) मध्ये, "पट्टीयोग्य मूल्याच्या" या मजकुरानंतर, "किंवा यथास्थिति, भांडवली मूल्याच्या" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(२) पोट-कलम (२) मध्ये "पंधरा दिवसांच्या आत" या मजकुराऐवजी, "तीस दिवसांच्या आत" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

४४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २१० मध्ये, पोट-कलम (२) मधील, "मात्र कसूरदारावर मागणीची कोणतीही नोटीस बजावण्याची आवश्यकता असणार नाही" हा मजकूर वगळण्यात येईल. सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २१० ची सुधारणा.

४५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २१६ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ यामध्ये कलम २१६अ समाविष्ट करणे.

"**२१६ अ.** या अधिनियमाअन्वये कराची रक्कम किंवा अन्य कोणत्याही देय रकमा भरण्यास पात्र असणाऱ्या कोणत्याही व्यक्तीस, महानगरपालिकेने तिच्या अधिकार क्षेत्रात प्रसृत होणाऱ्या दोन अग्रगण्य वर्तमानपत्रांमध्ये जाहीर नोटीस देऊन त्याबाबतीत विनिर्दिष्ट केलेल्या कोणत्याही बँकेत किंवा कोणत्याही अभिकरणाकडे त्या रकमेचा भरणा करण्याच्या सुविधेचा उपयोग करून घेता येईल ; आणि स्वत:ला अशा सुविधेचा उपयोग करून घेणारी व्यक्ती, आयुक्त निर्धारित करील त्याप्रमाणे, अशा बँकेकडे किंवा, यथास्थिति, अभिकरणाकडे त्या संबंधातील अशी फी भरण्यास पात्र असेल.". मालमत्ता कराची रक्कम भरण्याच्या सुविधेसाठी विशेष तरतूद.

४६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २१७ मध्ये,— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २१७ ची सुधारणा.

(१) पोट-कलम (१) मधील, "पट्टीयोग्य मूल्याविरुद्ध" या मजकुरानंतर, "किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याविरुद्ध" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(२) पोट-कलम (२) मध्ये,—

(क) खंड (अ) मध्ये, "पंधरा दिवसांच्या आत" या मजकुराऐवजी, "एकवीस दिवसांच्या आत" हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(ख) खंड (ब) मध्ये, "पट्टीयोग्य मूल्याविरुद्ध" या मजकुरानंतर, "किंवा यथास्थिति, भांडवली मूल्याविरुद्ध" हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल ;

(ग) खंड (क) मध्ये, "पंधरा दिवसांच्या आत" या मजकुराऐवजी, "एकवीस दिवसांच्या आत." हा मजकूर दाखल करण्यात येईल ;

(घ) खंड (ड) मध्ये,—

(एक) "पट्टीयोग्य मूल्य" हा मजकूर ज्या दोन ठिकाणी त्याच्या व्याकरणिक फेरफारांसह आला आहे त्या मजकुरानंतर, "किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य" हा मजकूर त्याच्या व्याकरणिक फेरफारांसह समाविष्ट करण्यात येईल ;

(दोन) " आयुक्ताकडे जमा केली नसेल " या मजकुरानंतर, " आणि अशा अपिलासोबत, ज्या कराच्या संबंधात ते अपील असेल त्या कराच्या संपूर्ण रकमेची पावती जोडण्यात आली असेल " हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल ;

(३) पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

"(२अ) अपील, पोट-कलम (२) च्या खंड (अ) ते (ड) च्या तरतुदींना अनुसरून, दाखल करण्यात आले नसेल तर ते, तडकाफडकी फेटाळले जाण्यास पात्र असेल.".

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २१८ ची सुधारणा.

४७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २१८ मध्ये, खंड (अ) मधील, " पट्टीयोग्य मूल्याविरुद्ध " या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्याविरुद्ध " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ यामध्ये कलम २१८बअ समाविष्ट करणे.

४८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २१८ब नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

कलम २१८ब अंमलात न रहाणे.

२१८बअ. कलम १४०अ अन्वये मालमत्ता कर बसविण्यासाठी आधारभूत म्हणून भांडवली मूल्याचा स्वीकार केल्याच्या दिनांकास व तेव्हापासून, कलम २१८ब च्या तरतुदी अंमलात असण्याचे बंद होईल. ".

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २१८ड ची सुधारणा.

४९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २१८ड मध्ये, पोट-कलम (१) मध्ये, खंड (अ) मधील, " दोन हजार रूपयांपेक्षा अधिक पट्टीयोग्य मूल्य " या मजकुराऐवजी, " पट्टीयोग्य मूल्य किंवा यथास्थिति, भांडवली मूल्य " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २१९ ची सुधारणा.

५०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २१९ मध्ये, पोट-कलम (१) मधील, " पट्टीयोग्य मूल्य " या मजकुरानंतर, " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम २७९ ची सुधारणा.

५१. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २७९ मध्ये, पोट-कलम (१) मध्ये खंड (अ) मधील " मागणीची नोटीस रीतसर बजावण्यात आल्यानंतर पंधरा दिवसांच्या आत " या मजकुराऐवजी, " बिलाच्या दिनांकानंतर [तीस दिवसांच्या आत] " साठ दिवसांच्या आत " हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

५२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ४७३ मधील तक्त्यातील पुढील नोंद वगळण्यात येईल :— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम ४७३ ची सुधारणा.

" १५८; पोट-कलम (३) . . . . १७७.".

५३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ५१७ मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, खंड (ड) मधील, " करयोग्य मूल्य " या मजकुरानंतर " किंवा, यथास्थिति, भांडवली मूल्य " हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल. सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या कलम ५१७ ची सुधारणा.

५४. मुख्य अधिनियमाच्या अनुसूची ग-१ ऐवजी, पुढील अनुसूची दाखल करण्यात येईल :— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या अनुसूची ग-१ ऐवजी नवीन अनुसूची दाखल करणे.

" **अनुसूची ग**

(कलम १९१ई पहा)

रंगभूमी/नाट्यगृह कर

करमणुकीचा प्रकार	कराची कमाल रक्कम
(१) वातानुकूलित चित्रपटगृह	प्रत्येक खेळामागे रुपये ६०.
(२) वातानुकूलित नसलेले चित्रपटगृह	प्रत्येक खेळामागे रुपये ४५.
(३) नाटक, जलसा, करमणुकीचे विविध कार्यक्रम किंवा तमाशा	प्रत्येक खेळामागे रुपये २५.
(४) सर्कस आणि आनंदमेळा	प्रतिदिन रुपये ५०.
(५) इतर कोणतीही करमणूक	प्रत्येक खेळामागे रुपये ३० किंवा स्वतंत्र खेळ नसतील तर प्रतिदिन रुपये ३०. ".

५५. मुख्य अधिनियमाची अनुसूची आय वगळण्यात येईल. सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याची अनुसूची "आय " वगळणे.

५६. मुख्य अधिनियमाच्या अनुसूची ज मध्ये,— सन १८८८ चा मुंबई अधिनियम क्रमांक ३ याच्या अनुसूची ज ची सुधारणा.

(१) " किंवा ती न भरण्याबद्दल माझे समाधान होईल असे पुरेसे कारण दाखविलेले नाही " हा मजकूर वगळण्यात येईल ;

(२) " येणे असलेल्या रक्कम .... ची " या मजकुराने सुरू होणाऱ्या आणि " ती रक्कम भरलेली नाही " या मजकुराने संपणाऱ्या मजकुराऐवजी, पुढील मजकूर दाखल करण्यात येईल :—

" येणे असलेली रक्कम, रुपये .... भरलेली नाही. उक्त अ. ब. यांच्याकडे उक्त रकमेकरिता यथोचितरित्या देयक बजावण्यात आले असून ते देयक बजावल्यापासून ज्या कालावधीमध्ये त्यांनी उक्त रक्कम भरावयास पाहिजे होती, तो कालावधी उलटून गेला आहे ; ".

शंका दूर करणे.

५७. शंका दूर करण्यासाठी याद्वारे घोषित करण्यात येत आहे की, मालमत्ता कर बसविण्यासाठी आधार म्हणून भांडवली मूल्याचा स्वीकार करण्यासाठी, महानगरपालिकेने कलम १४०अ खाली निर्धारित केलेल्या दिनांकालगतपूर्वीच्या कोणत्याही कालावधीशी संबंधित करयोग्य मूल्याच्या आधारे बसवलेल्या कोणत्याही मालमत्ता कराचे कोणतेही निर्धारण, पुन:निर्धारण, तो बसविणे (शास्ती बसविण्यासह) आणि तो गोळा करणे यासंबंधीची सर्व कार्यवाही ही, या अधिनियमात काहींही अंतर्भूत असले तरी, परंतु त्यात अन्यथा स्पष्ट शब्दात तरतूद केली असेल त्याव्यतिरिक्त, मुख्य अधिनियमान्वये जणू काही हा अधिनियम अधिनियमित करण्यात आला नसल्याप्रमाणे सुरू राहील.

अडचणी दूर करण्याचा अधिकार.

५८. या अधिनियमाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मुख्य अधिनियमाच्या तरतुदी अंमलात आणताना किंवा त्यामध्ये अंतर्भूत असलेल्या कोणत्याही गोष्टीमुळे किंवा या अधिनियमात अंतर्भूत असलेल्या बाबींच्या संबंधात मुख्य अधिनियमाच्या तरतुदी अंमलात आणताना कोणतीही अडचण उद्‌भवल्यास, राज्य शासनास अडचण दूर करण्याच्या प्रयोजनासाठी, या अधिनियमांद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मुख्य अधिनियमाच्या तरतुदींशी विसंगत नसणारी, त्यास आवश्यक किंवा इष्ट वाटेल अशी कोणतीही गोष्ट, प्रसंग उद्‌भवेल त्यानुसार, राजपत्रात प्रसिद्ध केलेल्या आदेशाद्वारे करता येईल :

परंतु, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकापासून दोन वर्षांचा कालावधी समाप्त झाल्यानंतर असा कोणताही आदेश देता येणार नाही.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, 21-A,NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग आठ

वर्ष १, अंक ७] सोमवार, एप्रिल १३, २००९/चैत्र २३, शके १९३१ [पृष्ठे १६, किंमत : रुपये २०.००

असाधारण क्रमांक २४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधी व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Mumbai Municipal Corporation (Third Amendment) Act, 2006 (Mah. Act No. XI of 2009), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

H. B. PATEL,
Secretary to Government,
Law and Judiciary Department.

MAHARASHTRA ACT No. XI OF 2009.

(First published, after having received the assent of the Governor, in the "*Maharashtra Government Gazette*", on the 13th April 2009).

An Act further to amend the Mumbai Municipal Corporation Act.

Bom. III of 1888. WHEREAS it is expedient further to amend the Mumbai Municipal Corporation Act, for the purposes hereinafter appearing ; it is hereby enacted in the Fifty-seventh Year of the Republic of India as follows :—

Short title and commencement.

1. *(1)* This Act may be called the Mumbai Municipal Corporation (Third Amendment) Act, 2006.

(2) It shall come into force on such date as the State Government may, by notification in the *Official Gazette*, appoint.

Amendment of sub-title under title PROPERTY TAXES in Chapter VIII of Bom. III of 1888.

2. In Chapter VIII of the Mumbai Municipal Corporation Act (hereinafter referred to as "the principal Act"), for the sub-title "*Property taxes leviable*", the following sub-title shall be substituted, namely :— Bom. III of 1888.

"*Property taxes leviable on rateable value or capital value*".

Insertion of section 139A in Bom. III of 1888.

3. In Chapter VIII of the principal Act, after the sub-title so substituted, the following section shall be inserted, namely :—

Property taxes what to consist.

"**139A.** (*1*) Property taxes leviable on buildings and lands in *Brihan Mumbai* under this Act shall include water tax, water benefit tax, sewerage tax, sewerage benefit tax, general tax, education cess, street tax and betterment charges.

(*2*) For the purposes of levy of property taxes, the expression "building" includes a flat, a *gala,* a unit or any portion of the building.

(*3*) All or any of the property taxes may be imposed on a graduated scale.

(*4*) Save as otherwise provided in this Act, it shall be lawful for the Corporation to continue to levy all property taxes on the rateable value of buildings and lands until the Corporation adopts levy of any or all the property taxes on such buildings and lands on the capital value thereof under section 140A.".

Amendment of section 140 of Bom. III of 1888.

4. In section 140 of the principal Act,—

(*1*) for the marginal note, the following marginal note shall be substituted, namely :—

"Property taxes leviable on rateable value, or on capital value, as the case may be, and at what rate.";

(*2*) in sub-section (*1*),—

(*a*) for the portion beginning with the words "The following" and ending with the word "namely" the words "The following property taxes shall be leviable on buildings and lands in *Brihan Mumbai*, namely" shall be substituted ;

(*b*) after the words "rateable value,", wherever they occur in sub-clauses (*i*) and (*ii*) of clause *(a)* and sub-clauses (*i*) and (*ii*) of clause *(b)*, the words "or their capital value, as the case may be," shall be inserted ;

(*c*) in clause (*c*),—

(*i*) after the words " their rateable value, " , where they occur for the first time, the words and figures " or of not less than 0.1 and not more than 1 per centum of their capital value, as the case may be, " shall be inserted ;

(*ii*) after the words " their rateable value, " , where they occur for the second time, the words and figures " or not less than 0.01 and not more than 0.2 per centum of their capital value, as the case may be, " shall be inserted ;

(*d*) the *Explanation* shall be deleted ;

(*e*) the proviso shall be deleted.

Insertion of section 140A in Bom. III of 1888.

5. After section 140 of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :—

Property taxes to be levied on capital value and the rate thereof.

" **140A.** Notwithstanding anything contained in section 140 or any other provisions of this Act, the Corporation may pass a resolution to adopt levy of property tax on buildings and lands in *Brihan Mumbai* on the basis of capital value of the buildings and lands on and from such date, and at such rates, as the Corporation may determine in accordance with the provisions of section 128 :

Provided that, for the period of five years from the date on and from which such property tax is levied on capital value, the tax

shall not exceed,—

(*i*) in respect of building used for residential purposes, two times, and

(*ii*) in respect of building or land used for non-residential purposes, three times,

the amount of the property tax leviable in respect thereof in the year immediately presiding such date :

Provided further that, the property tax levied on the basis of capital value of any building or land on revision made under sub-section (*1C*) of section 154 shall not in any case exceed 40 per centum of the amount of the property tax payable in the. year immediately preceding the year of such revision :

Provided also that, for the period of five years commencing from the year of adoption of capital value as the base, for levy of property tax under section 140A, the amount of property tax levilable in respect of a residential building or residential tenement, having carpet area of 46.45 sq. meter (500 sq. feet) or less, shall not exceed the amount of property tax levied and payable in the year immediately preceding the year of such adoption of capital value as the basis.

Explanation.—For the purposes of this section, after the Corporation adopts the Capital Value as the basis of levy of property tax, the property tax in respect of any taxable building shall be revised after every five years and on each such revision, such amount of property tax, shall not in any case exceed the forty per cent. of the amount of the property tax levied and payable in the year immediately preceding the year of the revision.".

Amendment of section 144 of Bom. III of 1888.

6. In section 144 of the principal Act,—

(*1*) after sub-section (*2*), the following sub-section shall be inserted, namely :—

"(*2A*) Where the Corporation has adopted the levy of property tax on capital value of buildings and lands, the capital value of buildings and lands in *Brihan Mumbai* vesting in Government and beneficially occupied, in respect of which but for the said exemption, general tax would be leviable from the Central Government or the State Government, as the case may be, shall be the book value of such buildings or lands in Government records and such capital value shall hold good for a term of five years, subject only to proportionate variation, if in the meantime the number or extent of the buildings and lands vesting in Government in *Brihan Mumbai* materially increases or decreases." ;

(*2*) in sub-section (*3*),—

(*a*) after the words " rateable value " the words " or on a capital value, as the case may be," shall be inserted ;

(*b*) after the words, brackets and figure " sub-section (*2*) " the words, brackets, figure and letter " or sub-section (*2A*), as the case may be," shall be added at the end.

Substitution of section 144A of Bom. III of 1888.

7. For section 144A of the principal Act, the following section shall be substituted, namely :—

Concession in payment of property tax.

"**144A.** Notwithstanding anything contained in this Act, a concession in payment of property tax in respect of building and land, wherein any such socially or ecologically beneficial scheme, as may be identified for the purposes of this section by the Municipal Corporation or the State Government, is being implemented, may be given to such extent of so many per centum of the property tax payable in respect thereof as the Corporation may, determine.".

8. For section 144B of the principal Act, the following section shall be substituted, namely :— Substitution of section 144B of Bom. III of 1888.

Temporary provisions for Levy of property tax at reduced rates in respect of certain buildings.

"144B. Notwithstanding anything contained in section 140 or 140A or any other provisions of this Act, during the period of twenty years from the date of commencement of the Bombay Municipal Corporation and the Maharashtra Regional and Town Planning (Amendment) Act, 1995, or from the date of first occupation of the premises in a building used for residential purposes, whichever is later, the property tax on building shall be levied at such reduced rates as the State Government may, by notification in the *Official Gazette,* from time to time, fix and different reduced rates may be fixed for different periods and for different classes of buildings constructed, whether before or after such commencement. Such buildings are as follows :— Mah. V of 1996.

(*a*) buildings which are constructed under the Low Cost Housing Scheme for economically weaker sections and Low Income Group by the Maharashtra Housing and Area Development Authority or under the Slum Rehabilitation Scheme declared under the Maharashtra Slum Areas (Improvement, Clearance and Redevelopment) Act, 1971, or Mah. XXVIII of 1971.

(*b*) buildings constructed and wherein there is the component of the tenements constructed for project affected persons on plots allocated, designated or reserved in the development plan for Public Housing (PH) or High Density Housing (HDH), Housing the Dishoused (HD), and are developed or redeveloped by the Corporation or public authority or the owner, where the owner is required under the scheme for " Housing the Dishoused " or under the scheme "Public Housing or High Density Housing " to hand over to the Corporation free of cost at least fifty per cent., or as the case may be, ten per cent. of the built up area for allotment to project affected persons or for rehabilitating the existing tenants on the plot or to both such persons or tenants ; and to persons affected by the projects undertaken by the Corporation, respectively ; or

(*c*) building which is destroyed by fire or which has collapsed or which has been demolished and is reconstructed ; or

(*d*) cessed buildings reconstructed under the Urban Renewal Scheme undertaken by the Maharashtra Housing and Area Development Authority (MHADA) or the Corporation ; or

(*e*) buildings constructed on lands belonging to public authority under rehabilitation project where there is a component of tenements for rehabilitating slum dwellers :

Provided that, the concession of such reduced rates of tax shall not be available in respect of any building or part thereof

constructed under any of the schemes mentioned herein, which is not utilized for residential purpose for rehabilitation of the concerned project affected persons or slum dwellers and which is a component available for sale or use for commercial purpose.".

Amendment of section 146 of Bom. III of 1888.

9. In section 146 of the principal Act, in sub-section (*2*),—

(*1*) in clause (*b*), the word "and " shall be deleted ;

(*2*) after clause (*c*), the following clauses shall be added, namely :—

" (*d*) if the premises are held or occupied by a person who is not the owner and the whereabouts of the owner of the premises cannot be ascertained, from the holder or occupier ; and

(*e*) if the premises are held or developed by a developer or an attorney or any person in whatever capacity, such person may be holding the premises and in each of whom the right to sell the same exists or is acquired, from such holder, developer, attorney or person, as the case may be :

Provided that, such holder, developer, attorney or person shall be liable until the actual sale is effected. ".

Amendment of section 147 of Bom. III of 1888.

10. In section 147 of the principal Act,—

(*1*) in sub-section (*1*), after the words " rateable value " the words " or the amount of property tax levied on the basis of capital value, as the case may be, " shall be inserted ;

(*2*) in sub-section (*2*), after the words " rateable value " at both the places where they occur, the words " or the amount of property tax levied on the basis of capital value, as the case may be, " shall be inserted.

Amendment of section 148 of Bom. III of 1888.

11. In section 148 of the principal Act, after the words " rateable value " the words " or the amount of property tax levied on the basis of capital value, as the case may be, " shall be inserted.

Amendment of section 150 of Bom. III of 1888.

12. In section 150 of the principal Act,—

(*1*) in sub-section (*1*), for the portion beginning with the words " and shall state " and ending with the words " the said form " the following shall be substituted, namely :—

" and shall be accompanied by such fees as the Commissioner may, from time to time, with the approval of the Standing Committee prescribe and such notice shall state clearly and correctly all the particulars required by the said form " ;

(*2*) after sub-section (*2*), the following sub-section shall be added, namely :—

"(*3*) The transfer of title of any person primarily liable to the payment of property tax shall not be recorded by the Corporation

in the assessment book unless the property taxes due in respect of the property sought to be transferred are fully paid before giving such notice. ".

13. In section 152 of the principal Act,— Amendment of section 152 of Bom. III of 1888.

(1) in sub-section (1), for the words " or when any building which has been vacant is re-occupied" the words "or occupied or re-occupied or when there is change of user of part or whole of the building " shall be substituted ;

(2) in sub-section (2), for the portion beginning with the words " as the case may be " and ending with the words " re-occupation thereof. ", the following shall be substituted, namely :—

" or of the re-occupation, or of the change of user of part or whole of the building, as the case may be. ".

14. After section 152 of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :— Insertion of section 152A in Bom. III of 1888.

"**152A.** (1) Whoever unlawfully constructs or reconstructs any building or part of a building,— Levy of penalty on unlawful building.

(a) on his land without obtaining permission under this Act or any other law for the time being in force or in contravention of any condition attached to such permission;

(b) on a site belonging to him which is formed without approval under the relevant law relating to Regional and Town planning;

(c) on his land in breach of any provision of this Act or any rule or bye-law made thereunder or any direction or requisition lawfully given or made under this Act or such rule or bye-law ; or

(d) on any land, belonging to, or leased by, the Corporation, or the Central or State Government, or any statutory corporation or organization or company set up by any such Government, in breach of any provision of this Act or of any other law for the time being in force and the rules or bye-laws made thereunder,

shall be liable to pay every year a penalty, which shall be equal to twice the property tax leviable on such building, so long as it remains as unlawful construction without prejudice to any proceedings which may be instituted against him in respect of such unlawful construction :

Provided that, such levy and collection of tax and penalty shall not be construed as regularization of such unlawful construction or reconstruction for any period whatsoever of its such unlawful existence.

(2) Penalty payable under sub-section (1) shall be determined and collected under the provisions of this Act, as if the amount thereof were a property tax due by such person. ".

Amendment of section 154 of Bom. III of 1888.

15. In section 154 of the principal Act,—

(*1*) in the marginal note, after the words " Rateable value " the words " or capital value " shall be inserted ;

(*2*) after sub-section (*1*), the following sub-sections shall be inserted, namely :—

" (*1A*) In order to fix the capital value of any building or land assessable to a property tax the Commissioner shall have regard to the value of any building or land as indicated in the Stamp Duty Ready Reckoner for the time being in force as prepared under the Bombay Stamp (Determination of True Market Value of Property) Rules, 1995, framed under the provisions of the Bombay Stamp Act, 1958, or where the Stamp Duty Ready Reckoner does not indicate value of any properties in any paticular area wherein a building or land in respect of which capital value is required to be determined is situate, or in case such Stamp Duty Ready Reckoner does not exist, then the Commissioner may fix the capital value of any building or land taking into consideration the market value of such building or land, as a base value ; and also have regard to the following factors, namely :— Bom. LX of 1958.

(*a*) the nature and type of the land and structure of the building,

(*b*) area of land or carpet area of building,

(*c*) user category, that is to say, (i) residential, (ii) commercial (shops, [malls] or the like), (iii) offices, (iv) hotels (upto 4 stars), (v) hotels (more than 4 stars), (vi) banks, (vii) industries and factories, (viii) school and college building or building used for educational purposes (ix) malls and (x) any other building or land not covered by any of the above categories,

(*d*) age of the building, or

(*e*) such other factors as may be specified by rules made under sub-section (*1B*).

(*1B*) The Commissioner shall, with the approval of the Standing Committee, frame such rules as respects the details of categories of building or land and the weightage by multiplication to be assigned to various such categories for the purpose of fixing the capital value under sub-section (*1A*).

(*1C*) The capital value of any building or land fixed under sub-section (*1A*) shall be revised every five years :

Provided that, the Commissioner may, for reasons to be recorded in writing, revise the capital value of any building or land any time during the said period of five years and shall accordingly amend the assessment book in relation to such building or land under section 167.";

(3) in sub-section (2), after the words " rateable value " the words " or the capital value, as the case may be, " shall be inserted ;

(4) sub-section (3) shall be deleted.

Amendment of section 155 of Bom. III of 1888.

16. In section 155 of the principal Act, in sub-section (1),—

(a) after the words " rateable value " the words " or the capital value, as the case may be, " shall be inserted;

(b) for clause (b), the following clause shall be substituted, namely :—

" (b) as to the details in respect of any or all the items as enumerated in clauses (a) to (e) of sub-section (1A) of section 154 in relation to such building or land or of any portion thereof. ".

Amendment of section 156 of Bom. III of 1888.

17. In section 156 of the principal Act,—

(1) for the portion beginning with the words " The Commissioner " and ending with the words " every official year ", the following shall be substituted, namely :—

" The Commissioner shall keep a book, in such form and manner as he may, with the approval of the Standing Committee, prescribe by rules, and such book shall be called " the assessment book " in which shall be entered every official year " ;

(2) in clause (b), after the words "rateable value" the words " or the capital value, as the case may be," shall be inserted ;

(3) for clause (d), the following clause shall be substituted, namely :—

"(d) if any such building or land is not liable to be assessed to the general tax or is exempt from payment of property tax either in whole or in part, as the case may be, the reason of such non-liability or exemption, as the case may be ;";

(4) in clause (e), after the words "rateable value" the words " or the capital valule, as the case may be," shall be inserted.

Amendment of section 157 of Bom. III of 1888.

18. In section 157 of the principal Act, in sub-section (1), for the words and figures " under the provisions of section 24 " the words "for the administrative purposes" shall be substituted.

Amendment of section 160 of Bom. III of 1888.

19. In section 160 of the principal Act, in sub-section (2), after the words "the ward" the words "or by any other mode including electronic media as the Commissioner may think fit " shall be inserted.

Amendment of section 162 of Bom. III of 1888.

20. In section 162 of the principal Act,—

(1) in sub-section (1),—

(a) for the words "fifteen days" the words "twenty-one days" shall be substituted ;

(b) after the words "rateable value" the words "or the capital value, as the case may be," shall be inserted ;

(2) in sub-section (2),–

(a) for the words "property rates or in which the rateable value" the words "property taxes or in which the rateable value, or capital value, as the case may be," shall be substituted ;

(b) for the words "fifteen days" the words "twenty-one days" shall be substituted.

Amendment of section 163 of Bom. III of 1888.

21. In section 163 of the principal Act, in sub-section (1), after the words "rateable value" the words "or the capital value, as the case may be," shall be inserted.

Amendment of section 166 of Bom. III of 1888.

22. In section 166 of the principal Act, in sub-section (1), after the words "rateable values" the words "or the capital values, as the case may be," shall be inserted.

Amendment of section 167 of Bom. III of 1888.

23. In section 167 of the principal Act, in sub-section (1), for the words "rateable value" the words "or the capital value, as the case may be," shall be inserted.

Amendment of section 169 of Bom. III of 1888.

24. In section 169 of the principal Act, in sub-section (1), in clause (i), after the words "rateable value" the words "or the capital value, as the case may be," shall be inserted.

Amendment of section 170 of Bom. III of 1888.

25. In section 170 of the principal Act, in sub-section (1), in clause (i), after the words "rateable value" the words "or the capital value, as the case may be," shall be inserted.

Amendment of section 172 of Bom. III of 1888.

26. In section 172 of the principal Act, for the figures, words and brackets "169 to 171 (all inclusive)" the figures, words and brackets "169 and 170 (both inclusive)" shall be substituted.

Insertion of section 173BA in Bom. III of 1888.

27. After section 173B of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :—

Section 173B not to have effect.

" **173BA.** On and from the date of adoption of capital value as the base, for levy of property taxes under section 140A, the provisions of section 173B shall cease to have effect.".

Amendment of section 179 of Bom. III of 1888.

28. In section 179 of the principal Act, for the words and figures "accompanied by the bill presented to the applicant under section 200" the words and figures " accompanied by the original receipt or any valid proof of payment of the amount of the bill presented to the applicant under section 200" shall be substituted.

Amendment of section 191E of Bom. III of 1888.

29. In section 191E of the principal Act, in sub-section (3), for the word, letter and figure "Schedule G-1" the word and letter "Schedule G" shall be substituted.

30. In section 195E of the principal Act, in sub-section (*1*),— Amendment of section 195E of Bom. III of 1888.

(*1*) for the portion beginning with the words "as the Corporation" and ending with the words "graduated scale : ", the following shall be substituted, namely :—

"or of so many per centum of their capital value, as the case may be, as the Corporation may determine :";

(*2*) in the proviso, in clause (c), after the words "rateable value" the words "or the capital value, as the case may be," shall be inserted.

31. In section 195F of the principal Act, in sub-section (*2*),— Amendment of section 195F of Bom. III of 1888.

(*1*) after the words "rateable values" the words "or the capital values, as the case may be," shall be inserted;

(*2*) after the words, brackets and figure "sub-section (*2*)" the words, brackets, figure and letter "or sub-section (*2A*)" shall be inserted.

32. In section 195G of the principal Act, in sub-section (*1*),— Amendment of section 195G of Bom. III of 1888.

(*1*) after the words "rateable value" the words "or of so many per centum of their capital value, as the case may be," shall be inserted ;

(*2*) in the proviso, in clause (c), after the words "rateable value" the words "or the capital value, as the case may be," shall be inserted.

33. In section 197 of the principal Act, after the word "October" the words and figures "as specified in a bill served under section 200" shall be added. Amendment of section 197 of Bom. III of 1888.

34. In section 201 of the principal Act, in sub-section (*1*), the word "three" shall be deleted. Amendment of section 201 of Bom. III of 1888.

35. For section 202 of the principal Act, the following section shall be substituted, namely :— Substitution of section 202 of Bom. III of 1888.

"202. The amount of first half-yearly tax as specified in the bill which has been served as aforesaid shall be paid within three months from the date of service of the bill and the second half-yearly tax as specified in the bill shall be paid before the 31st December of each year; and if a person liable to pay tax does not pay the same as required as aforesaid, then he shall be liable to pay by way of penalty in addition to the amount of such tax or part thereof which has remained unpaid, a sum equal to two per cent. of such tax for each month or part thereof after the last date by which he should have paid such tax and shall continue to be liable to pay such penalty until the full amount as per the bill is paid : Levy of penalty on unpaid amount of bill.

Provided that, any property tax for which a bill is served under this Act before the date of commencement of the Mumbai Municipal Corporation (Third Amendment) Act, 2006 has remained unpaid in full or in part and no penalty thereon is levied under section 207A, a person who has not paid such tax shall be liable to pay [interest thereon] penalty as provided under this section, on and from the date when the penalty could be levied but is not so levied.". Mah. XI of 2009.

Amendment of section 203 of Bom. III of 1888.

36. In section 203 of the principal Act,—

(*1*) in sub-section (*1*),—

(*a*) for the portion beginning with the words " the said tax " and ending with the words " satisfaction of the Commissioner " the following shall be substituted, namely :—

" the tax for which a bill is served upon him and does not pay the tax together with penalty or interest or both as required under the provisions of this Act to pay the same ";

(*b*) the portion beginning with the words, " or, if the tax " and ending with the words " may be " shall be deleted;

(*2*) for sub-section (*2*), the following sub-section shall be substituted, namely :—

" (*2*) Where the person liable to pay the tax according to the bill served upon him pays the tax as required under the provisions of this Act but does not pay the amount of penalty or interest or both either in whole or in part as may be due on the unpaid amount of tax, for such amount which has remained unpaid, a warrant in the form of Schedule J, *mutatis mutandis*, may be issued by the Commissioner in the same manner as if such sums were due on account of the tax. ";

(*3*) in sub-section (*3*),—

(*a*) for the words " tax due " the words " tax due, penalty or interest or both, if any, due and payable together " shall be substituted ;

(*b*) for the figures and word " 15 days " the words " twenty-one days " shall be substituted ;

(*4*) for sub-section (*4*), the following sub-section shall be substituted, namely :—

" (*4*) Such order shall be proclaimed by fixing at some conspicuous part of the property and upon a conspicuous part of the municipal office and also, when the property is land, paying revenue to the State Government, in the office of the Collector.".

Amendment of section 205 of Bom. III of 1888.

37. In section 205 of the principal Act, the words " and vehicles or animals " shall be deleted.

38. In section 206 of the principal Act, in sub-section (2), after the words "public auction" the words ", or by auction inviting sealed bids" shall be inserted. Amendment of section 206 of Bom. III of 1888.

39. Section 207A of the principal Act shall be deleted. Deletion of section 207A of Bom. III of 1888.

40. In section 208 of the principal Act, for the portion beginning with the words " of any fee " and ending with the word, figures and letter " section 207A ", the following shall be substituted, namely :— Amendment of section 208 of Bom. III of 1888.

" of any penalty payable under section 202 or of any fee chargeable under section 207 or of any penalty payable under section 207A as it existed before the commencement of the Mumbai Municipal Corporation (Third Amendment) Act, 2006 ". Mah. XI of 2009.

41. In section 209 of the principal Act,— Amendment of section 209 of Bom. III of 1888.

(*1*) after sub-section (*1*), the following sub-section shall be inserted, namely :—

" (*1A*) Notwithstanding anything contained in sub-section (*1*), on and from the date of adoption of capital value as the base for levy of property taxes under section 140A, but subject to the other provisions of this Act, the Commissioner may serve a bill for the amount of property tax on such occupier of the said premises, or, if there are two or more such occupiers thereof, may serve a bill on each of them for such portion of the sum due as bears to the whole amount of tax based on the capital value, due in the same ratio which the capital value, of such portion of the premises of the occupier or occupiers bears to the aggregate amount of the tax based on the capital value, in respect of the said premises. ";

(*2*) in sub-section (*2*), for the words " fifteen days " the words " thirty days " shall be substituted ;

(*3*) in sub-section (*3*), the words " which has remained due for more than one year, or " shall be deleted.

42. In section 209A of the principal Act,— Amendment of section 209A of Bom. III of 1888.

(*1*) in sub-section (*1*),—

(*a*) after the words " rent estimated " the words " or the amount of tax based on capital value fixed, as the case may be, " shall be inserted ;

(*b*) after the words " estimated rent " the words " or the amount of tax based on capital value, as the case may be, " shall be inserted ;

(*2*) in sub-section (*2*), for the words " fifteen days " the words " thirty days " shall be substituted.

Amendment of section 209B of Bom. III of 1888.

43. In section 209B of the principal Act,—

(*1*) in sub-section (*1*), after the words " rateable value " the words " or the capital value, as the case may be, " shall be inserted ;

(*2*) in sub-section (*2*), for the words " fifteen days " the words " thirty days " shall be substituted.

Amendment of section 210 of Bom. III of 1888.

44. In section 210 of the principal Act, in sub-section (*2*), the words " except that it shall not be necessary to serve upon defaulter any notice of demand," shall be deleted.

Insertion of section 216A in Bom. III of 1888.

45. After section 216 of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :—

Special provision for facility for payment of property taxes.

" **216A.** Any person who is liable to pay amount of taxes or any other dues under this Act may avail himself of the facility of making payment thereof in any bank or to any agency specified by the Corporation in this behalf by giving a public notice in two leading newspapers circulating within the area of jurisdiction of the Corporation ; and the person availing himself of such facility shall be liable to pay such fees in respect thereof to such bank or agency, as the case may be, as may be determined by the Commissioner. ".

Amendment of section 217 of Bom. III of 1888.

46. In section 217 of the principal Act,—

(*1*) in sub-section (*1*), after the words " rateable value " the words " or the capital value, as the case may be, " shall be inserted ;

(*2*) in sub-section (*2*),—

(*a*) in clause (*a*), for the words " fifteen days " the words " twenty-one days " shall be substituted ;

(*b*) in clause (*b*), after the words " rateable value " the words " or the cpaital value, as the case may be, " shall be inserted ;

(*c*) in clause (*c*), for the words " fifteen days " the words " twenty-one days" shall be substituted ;

(*d*) in clause (*d*),—

(*i*) after the words " rateable value ", at both the places where they occur, the words " or the capital value, as the case may be, " shall be inserted ;

(*ii*) after the word " Commissioner " the words " and such appeal is accompanied by a receipt of full amount of tax to which appeal relates" shall be added ;

(*3*) after sub-section (*2*), the following sub-section shall be inserted, namely :—

" (*2A*) Where the appeal is not filed in accordance with the provisions of clauses (*a*) to (*d*) of sub-section (*2*), it shall be liable to be summarily dismissed.".

47. In section 218 of the principal Act, in clause (*a*), after the words "rateable value" the words "or capital value, as the case may be," shall be inserted. Amendment of section 218 of Bom. III of 1888.

48. After section 218B of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :— Insertion of section 218BA in Bom. III of 1888.

"**218BA.** On and from the date of adoption of capital value as the base, for levy of property taxes under section 140A, the provisions of section 218B shall cease to have effect.". Section 218B not to have effect.

49. In section 218D of the principal Act, in sub- section (*1*), in clause (*a*), for the words "in excess of two thousand rupees" the words "or the capital value, as the case may be," shall be substituted. Amendment of section 218D of Bom. III of 1888.

50. In section 219 of the principal Act, in sub-section (*1*), after the words, "rateable value" the words " or the capital value, as the case may be," shall be inserted. Amendment of section 219 of Bom. III of 1888.

51. In section 279 of the principal Act, in sub-section (*1*), in clause (*a*), for the words "fifteen days after a notice of demand" the words "sixty days after the date of the bill" shall be substituted. Amendment of section 279 of Bom. III of 1888.

52. In section 473 of the principal Act, in the table, the following entry shall be deleted, namely :— Amendment of section 473 of Bom. III of 1888.

"158, sub-section (*3*)................ 177.".

53. In section 517 of the principal Act, in sub-section (*1*), in clause (*d*), after the words "rateable value" the words "or the capital value, as the case may be," shall be inserted. Amendment of section 517 of Bom. III of 1888.

54. For Schedule G-1 of the principal Act, the following Schedule shall be substituted, namely :— Substitution of Schedule G-1 of Bom. III of 1888.

"SCHEDULE G-1

(*See* section 191 E)

THEATRE TAX

Type of entertainment	Maximum amount of Tax
(1) Air-conditioned Cinema theatre	Rs. 60 per show.
(2) Non Air-conditioned Cinema theatre	Rs. 45 per show.
(3) Drama, concert, variety entertainment or *Tamasha*	Rs. 25 per show.
(4) Circus and carnivals	Rs. 50 per day.
(5) Any other entertainment	Rs. 30 per show or if there are no separate shows Rs. 30 per day.".

Deletion of Schedule I of Bom. III of 1888.

55. Schedule I of the principal Act shall be deleted.

Amendment of Schedule J of Bom. III of 1888.

56. In Schedule J of the principal Act,—

(*1*) the words " or shown sufficient cause to my satisfaction for the non-payment of " shall be deleted ;

(*2*) for the portion beginning with the words " the said sum " and ending with the words " demand/order ;", the following shall be substituted, namely :—

" a bill for the said sum has been duly served on the said A. B. and the period by which he should have paid the said sum has elapsed since after the service of the bill ;".

Removal of Doubt.

57. For the removal of doubt it is hereby declared that all proceedings in connection with any assessment, reassessment, levy (including levy of penalty) and collection of any property tax levied on the basis of rateable value relating to any period whatsoever, immediately before the date determined by the Corporation under section 140A to adopt capital value to be the base for levy of property taxes shall, notwithstanding anything contained in this Act but save as otherwise expressly provided therein, be continued and dealt with under the principal Act as if this Act has not been enacted.

Power to remove difficulty.

58. If any diffculty arises in giving effect to the provisions of the principal Act, as amended by this Act or by reason of anything contained therein or in giving effect to the provisions of the principal Act in respect of the matters contained in this Act, the State Government may, as occasion arises, by order published in the *Official Gazette*, do anything, not inconsistent with the provisions of the principal Act, as amended by this Act, which appears to it to be necessary or expedient for the purpose of removing the difficulty :

Provided that, no such order shall be made after the expiry of a period of two years from the date of commencement of this Act.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार

वर्ष १, अंक ९] बुधवार, मे २०, २००९/वैशाख ३०, शके १९३१ [पृष्ठे १, किंमत : रुपये १८.००

असाधारण क्र. २३

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

शुद्धिपत्र

महाराष्ट्र शासन राजपत्र, असाधारण, भाग चार, दिनांक १३ एप्रिल २००९ , पृष्ठ क्रमांक १ ते १८ वर प्रकाशित करण्यात आलेल्या मुंबई महानगरपालिका (तिसरी सुधारणा) अधिनियम, २००६ (सन २००९ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ११) मध्ये,—

(अ) पृष्ठ क्रमांक ८ वर,—

(एक) ओळ क्रमांक १४ मध्ये, " जमिनिचे " **या ऐवजी** " जमिनीचे " **असे वाचावे** ;

(दोन) ओळ क्रमांक २५ मध्ये, " (दुकाने, [मॉल] किंवा तत्सम), " **या ऐवजी** " (दुकाने किंवा तत्सम), " **असे वाचावे** ;

(ब) पृष्ठ क्रमांक १२ वर, ओळ क्रमांक ११ समोरील डाव्या बाजूच्या समासटीपेमध्ये, " बिलाच्या न दिलेल्या रकमेवर " **या ऐवजी** " बिलाच्या न दिलेल्या रकमेवर शास्ती बसविणे " **असे वाचावे** ;

(क) पृष्ठ क्रमांक १४ वर, ओळ क्रमांक ९ समोरील उजव्या बाजूच्या समासटीपेमध्ये, " २००९ चा महा. " **या ऐवजी** " २००९ चा महा. ११ " **असे वाचावे** ;

(ड) पृष्ठ क्रमांक १६ वर, ओळ क्रमांक २३ मध्ये, " बिलाच्या दिनांकानंतर [तीस दिवसांच्या आत] " " **या ऐवजी** " बिलाच्या दिनांकानंतर " **असे वाचावे** ;

(इ) पृष्ठ क्रमांक १७ वर, ओळ क्रमांक ३ मध्ये, " १५८ ; पोट-कलम (३) " **या ऐवजी** " १५८, पोट-कलम (३) " **असे वाचावे**.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग आठ

वर्ष १, अंक ११] बुधवार, मे २०, २००९/वैशाख ३०, शके १९३१ [पृष्ठे १, किंमत : रुपये २०.००

असाधारण क्र. २८

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधि व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

ERRATA

In the Mumbai Municipal Corporation (Third Amendment) Act, 2006 (Mah. Act XI of 2009) published at pages 1-16 of the *Maharashtra Government Gazette,* Extraordinary, Part VIII, dated the 13th April 2009,—

(*i*) on page 3,—

(*a*) in line 28, *for* " presiding " *read* " preceding " ;

(*b*) in line 36, *for* " levilable " *read* "leviable" ;

(*ii*) on page 8,—

(*a*) in line 25, *for* "(shops, [malls] or the like), " *read* " (shops or the like)," ;

(*b*) in line 28, *for* "purposes" *read* "purposes," ;

(*iii*) on page 10, in line 13, *for* " for " *read* "after" ;

(*iv*) on page 12, in line 6, *for* " [interest thereon] penalty " *read* " penalty " ;

(*v*) on page 15, in line 26, *for* "SCHEDULE G-1" *read* "SCHEDULE G" .

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग एक-अ—मध्य उप-विभाग

वर्ष २, अंक ४(२)] बुधवार, मार्च ३१, २०१०/चैत्र १०, शके १९३२ [पृष्ठे २, किंमत : रुपये २०.००

असाधारण क्रमांक ५५

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या, ग्रामपंचायती, नगरपरिषदा, प्राथमिक शिक्षण आणि स्थानिक निधी लेखापरीक्षा अधिनियम यांखालील (भाग चार-ब मध्ये प्रसिद्ध करण्यात आलेले आदेश व अधिसूचना यांव्यतिरिक्त) आदेश व अधिसूचना.

नगरविकास विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ३१ मार्च २०१०

अधिसूचना

मुंबई महानगरपालिका (तिसरी सुधारणा) अधिनियम, २००६.

क्रमांक बीएमसी. १००५/१८५/प्र.क्र. २४/२००५/नवि-३२.—मुंबई महानगरपालिका (तिसरी सुधारणा) अधिनियम, २००६ (२००९ चा महा. अकरा) याच्या कलम १ च्या पोट-कलम (२) अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांचा वापर करून महाराष्ट्र शासन याद्वारे असा निदेश देत आहे की, उक्त अधिनियम, दिनांक १ एप्रिल २०१० पासून अंमलात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

मनु कुमार श्रीवास्तव,
शासनाचे सचिव.

63

URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 31st March 2010.

NOTIFICATION

MUMBAI MUNICIPAL CORPORATION (THIRD AMENDMENT) ACT, 2006.

No. BMC. 1005/185/CR-24/2005/UD-32.—In exercise of the powers conferred by sub-section (*2*) of section 1 of the Mumbai Municipal Corporation (Third Amendment) Act, 2006 (Mah. XI of 2009), the Government of Maharashtra hereby appoints the 1st April 2010, to be the date on which the said Act shall come into force.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

MANU KUMAR SRIVASTAVA,
Secretary to Government.

ON BEHALF OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, PRINTED AND PUBLISHED BY SHRI PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI, PRINTED AT GOVERNMENT CENTRAL PRESS, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004 AND PUBLISHED AT DIRECTORATE OF GOVERNMENT PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATION, 21-A, NETAJI SUBHASH ROAD, CHARNI ROAD, MUMBAI 400 004, EDITOR SHRI. PARSHURAM JAGANNATH GOSAVI.